

NEAMUL ROMÂNESC

NOII MITROPOLIȚI.

S-a făcut alegerea celor doi Mitropoliți. Adică așa-numitul Mare-Colegiu, care nu vine la Biserică înainte de așa-numita sa alegere, care, apoi, nu are mai multă rânduială decît la votarea unei împămînteniri, care, în sfîrșit, scrie porcarii, mai mult sau mai puțin corespunzătoare adevărului, pe buletinele de voturi, ca să facă puțin haz și să măcăjească pe Vlădica Gherasim Timuș al Argeșului lui Neagoe Basarab, — acest Mare-Colegiu a dat o formalitate de alegere numirii, de către d. I. I. Brătianu, a părinților episcopi Atanasie și Pimen ca urmași ai slăbului Iosif, sfîntul abdicării reșnice, și ai muieratecului Partenie, de hîdă memorie.

Părintele Atanasie avea reputație de om învățat — ca și colegul sau Mitropolit deaslăzi, e dr. în teologie, autor și fost profesor de Universitate — și de om dur, care știe să răspîngă încălcările ministeriale în cea mai drastică formă. Dacă așa ar fi rămas, aș fi uitat cu totul pîrile din cutare broșură, pe care o doresc mincinoasă de la un capăt la altul, și aș fi votat cu entuziasm pe un învățat luptător pentru Biserică. Dar într-o zi imi cade în mină o cărticică, rămasă fără răspuns, în care de o parte sînt scrisele părintelui episcop, iar, de alta, rîndurile unui teolog fesut, și rîndurile sînt aceleași — și ce durere am avut toți cei ce hrăniam speranțe, puindu-le în

În țară 15 b.
 În străinătate 20 »
 ABONAMENTE:
 Pe an în țară 20 lei
 în străinătate 25 »
 Cu n-r vechiă 50 b.

APARE:
 MIERCUREA,
 VINEREA
 ȘI DUMINEA.
 Director:
 N. IORGA.

Redacția și
 Administrația
 Valenii-de-Munte
 Jud. Prahova

acest ierarh! —, iar a doua zi unul din tinerii profesori universitari cari sprijină în foile liberale atentatul d-lui Harel împotriva Bisericii îmi aduce înaintea că și Vlădica Atanasie s'a învoit la «reformă», ce-l dreptul atenuându-i ascuțișul dușman.

Iar părintele Pimen — ce om bun și îndatoritor! — n'are sulița Sfintului Gheorghe pentru a străpunge balaurul corupției interne a Bisericii metropolitane moldovenești, nici pavăza de ținut în fața ucigașelor arme ale politicianismului. Preasfinția Sa e om cum sintem și noi, ceștia din lume, și ce aspru călugăr s'ar fi cerut pentru a șterge prin exemplul unei austerități absolute cea mai slabă urmă că în jețul arhiepiscopal din Iași a suspinat Partenie, rotind ochii ca de o strașnică pocăință, dar cu gîndul la alte păcate!

Dar episcopi cari să fie atacabili prin broșurile, episcopi cari să cedeze cînd e vorba de drepturile imutabile ale Bisericii, buni episcopi amabili de societate plăcută, — aceștia pot fi cei mai potriviți pentru numirea, cu de la sine, dar nu de la Dumnezeu putere, de către un tinăr prim-ministru de o așa de agreabilă societate el însuși și reprezentînd acel partid care se silește mai mult a confisca întreagă viața națională.

Și, pe cînd volurile, poruncite în «întrunirea majorităților», care a dat o patentă colorare politică «alegerii», curgeau pentru designașii Sfintului Duh, intrupat într'un spiritual șef de partid român, scriam pe cele două buletine, potrivit cu conștiința mea, ceia ce urmează:

«Cu durere anulez votul meu, în așteptarea arhierilor cu totul curaf, învățați și energici, de cari Biserica are nevoie pentru a moraliza societatea, a se împotrivi încăleărilor Statului și asalturilor politicianismului.»

Și :

«Cine poate fi Mitropolit al Moldovei astăzi, n'a trecut pragul arhieriei.»

Părintele Gherasim, presidentul — ce mulțămită figură, de om totuși așa de calomniat! — zîmbiu la celirea acestor rinduri, pe care nu le-ar fi scris bunul ortodox Nădejde, care purta o redingotă de să-l cirii și să zboare! —, iar buletinele cădeau multe și sigure. Aplausele treceau asupra capetelor celor doi aleși și mergeau spre acela a cărui operă erau, șeful așa de iubit al majorităților.

Au vorbit aleșii. Părintele Mitropolit al Ungro-Vlahiei, primat al Romaniei Unite, a pomenit de «cariera» sa, de însemnătatea zilei de 5 Februar în ea, de originea sa umilă, de «degetul lui Dumnezeu» în voința d-lui I. I. Brătianu. A declarat că «Guvernului Măiestășii Sale îi va da cuvenita supunere» — ați înțeles bine, și de altfel era natural, — și a cercetat Scriptura pentru a face un compliment biblic aceuia care-i arătase «iubirea» sa, numindu-l.

Și cam așa a zis și Părintele Moldoveanul, care a spus multe, cu gînd bun, fără a uita pe «cetățenii Dunării-de-jos» și pe Dobrogenii săi, cu privire la cari a ținut o mică conferință.

Muncă, desinteresare, jertfă, iubire de țară și neam au făgăduit amîndoi ierarhii, bu părintele Pimen spera să convingă și pe «cel mai pesimist istoric». Să dea Dumnezeu! Dar atunci ceasul ploconelilor din Cameră să fi fost cel din urmă semn de slăbiciune și la pragul Mi-

tropoliilor venerabile cei doi Innalt-Preaosfințiși să lase acele zdrențe ale lumii pe care le-au dus în episcopii lor și le-au purtat în vederea lumii și să intre ca aspri călugări, nemiloși pentru slăbiciunile lor, în moștenirea sfinților Veniamin Costachi și Grigorie.

Vor putea-o face?

Să nu uite că astăzi opinia publică privilegiază și în lăcașurile celei mai pompoase sfințeni.

N. IORGA.

AȘEZAREA JIDANILOR ÎN COMUNELE RURALE.

— ANEXĂ LA «JIDANII ÎN PRESĂ» —

Cu toată primejlia evidentă, care ne amenință din partea unor adevărate *colonii de Jidani* la sate — de care mine nu vom mai putea scăpa; cu toate că răscoalele din urmă au dovedit până la evidență inriurirea stricătoare asupra sâtenilor a acestor parasiți periculoși, „partidul” care cîrmuiește acum destinele acestei nenorocite țeri, după ce a jertlit zece mii de țerani, pentru a innăbuși revolta pornită, după cum se știe, de la Jidani din județul Botoșani, continuă cu sistemul ocrotirii parazitismului jidovesc.

Există o lege care oprește așezarea Jidanilor la sate. Dar cine legi mai sînt! Și cine le aplică? Doar ce treabă au „*Ai noștri*”, și cu ce s'ar întreține, dacă „partidul” nu i-ar îngădui să se folosească de beneficiile călcărilor de legi? Căci fiecare Jidan, care rămîne într'o comună rurală, în contra legii, însemnează o sumă, pe care o încasează cineva din „*Ai noștri*” în schimbul devotamentului nemărgenit pentru „partid”.

Ar fi interesant să putem comunica o statistică mai complectă a Jidanilor așezați la sate, în diferitele județe. Sînt o mulțime, și sporesc pe fiecare zi, supt acest Guvern al partidului liberal-„național”, cum li place a se mindri, ba încă cu pretenția că, de vreme ce își zice el „liberal” și „național”, nu mai e nevoie să mai existăm noi ca *democrați*, și *naționaliști*. Că doar nu ni vom închipuî cumva că am „monopolizat” naționalismul, care este, zic Ulii și Tanași, partidului, „sentimentul” firesc al oricărui Român. Iar în vremea aceasta „onorabilii” continuă afacerile și samsarlicurile lor jidovești, pregătind domnia Israelului parazit asupra Canaanului din România.

Ca dovadă a modului cum naționalistii naționali-liberali aplică legile de ocrotire a naționalității noastre, vom da aici următoarea listă de Jidani stabiliți prin unele comune din județul Neamț:

Comuna Galu: *Avram Herșcu*, negustor cu 5 copii; *Simon Beer*, negustor cu 7 copii; *Haim Beer*, negustor cu 5 copii; *Șloim Beer*, pitar cu 5 copii; *Leiba Tobias*, negustor; *Haim Abramovici*, negustor. Prin „negustori” știm bine ce se înțelege cînd e vorba de Jidovii noștri: cămătari, în primul rînd, falsificatori, vinzători de marfă stricată, cumpărători de produse pe nimic, ruinători peste tot ai țeranilor naivi. Dar să facem o mică socoteală a Jidanilor din această localitate.

Avem: 6 Jidani bătrîni cu 6 balabuste, fac 12 bătrîni, cu $5 + 7 + 5 + 5 = 22$ copii, în total 34 Jidani, așezați într'o singură comună, și trăind cu toții, fără să producă nimic, din specularea productului muncii bieților creștini.

Din acești Jidani însă, așezați în contra legii, unii se vor fi născut în comuna respectivă, în care vor crește, mulțămîta îngăduinții criminale de azi, și mine, cînd va voi cineva să-i scoată, va fi prea tirziu pentru că se va chema că se alungă oamenii nevinovați, de la locurile lor de naștere, persecutindu-i pentru că sînt Jidani. Și presa jidovească, din țară și din străinătate, va ști ea cum să exploateze această chestie, producînd certificate

de naștere în regulă de la primăriile respective, doveditoare ale barbariei românești.

Iată acum încă vre-o citre-va comune din județul Neamț cu astfel de negustori, ocrotiți de partidul liberal „național”, regretând ca nu sîntem în măsura a da și statistica copiilor ce vor fi avînd, de sigur în proporția de înmulțire văzută mai sus.

Comuna Călugăreni: *Iosub Ițic*, circiumar; *Haim Cojocaru*, cojocar; *David David*, n-gustor; *Haim Pitaru*, pitar; *Haim Lupu*, negustor; *Ițic Bercu*, negustor; *Bercu Cantar*, circiumar; *Marcu Marcovici*, circiumar; *Leiba Lupu*, negustor; *Lupu Ioncu*, n-gustor; *Naftule Ițic*, negustor.

Comuna Hangu: *Altar Grimberg Moise*, negustor; *Altar Șloim Avram*, negustor.

Comuna Dobreni: *Bercu Argintaru*, negustor; *Sura Antal*, negustoreasă.

Comuna Șerbești: *Leiba Moise*, negustor; *Bercu Weinberg*, negustor.

Comuna Roznov: *Leiba Negru*, *Marcu Surei*, *Leiba, Surei*, *David Burah*, *Iosub Herșcovici*, *Ițic Bercu*, cu toții negustori de același fel.

Comuna Războieni: *David Pincu*, *Iosub Pincu*, *Iosub Calman*, *Burah Iancu*, *Lupu Cluper*, negustori.

Comuna Dragomirești: *Ioină Gutman*, cu fiul căsătorit; *Haim Ițic*, negustori.

Comuna Cirligi: *Iosab Poplicher*, *Ițic Tarcăuanu*, *Haim Tarcăuanu*, negustori.

Comuna Dochia: *Hascal Segal*, negustor.

Comuna Măstacăn: *Marcu Grimberg*, *Șloim Rosen*, *Haim Herșcu*, negustori.

Comuna Tazlău: *Șloim David*, *Nahman Herșcu*, *Șmil Mendel*, *Marcu Vatavu*, negustori.

Comuna Mărgineni: *Altăraș Iosub*, *Saib Iancu*, *Ilie Strul*, negustori.

Dar, pe lângă aceste nenorocite comune, cite vor mai fi! Cunoaștem o comună din același județ, și anume *Socea-Cîndești*, în care înaintea de răzcoale trăiau nu mai puțin de vre-o 70 de Jidani. În timpul răzcoalelor s'au împrăștiat ca pui de poticniche, iar, după ce s'a făcut liniște, mi se spune că s'au întors cu toții, ba încă mai mulți, cu toate protestările locuitorilor.

Și acum întrebăm: *ce este de făcut cu un asemenea sistem?*

Ajungem la disperarea oamenilor, din cauză că nu se aplică legile, după cum am ajuns în primăvara anului 1907; seucid atunci, fără nicio necesitate, zece mii de țărani, de către „ați noștri”, liberali-naționali, uniți cu foștii socialiști, de profesie „prietenii ai poporului”, și, după ce ieau frinele Cîrmuirii ca să îndrepteze relele, de care suferisem pîna la deznădăjduire, vechiul sistem continuă: legile nu se aplică, sătenii sînt dați pradă iofamei exploatarei a parazitismului jidovesc, care se incuibează în inima satelor ducîndu-le la ruină, și complicitod *problema jidovească*, în așa fel, încît să nu o mai putem dezlega.

Notaș: acestea se petrec în timpul guvernării *partidului liberal-național*, care se fălește doar că e cel mai „naționalist” dintre partide. Mine în-ă va veni la cîrmă partidul conservator, de supt șefia d-lui *P. P. Carp*. Iată unul, care nu-și bate capul cu „naționalismul”, și a cărui formulă e cunoscută: *lăsați Jidanii în pace!* Ce va fi atunci? Și ce se va întîmpla cînd va ajunge la putere d. *Iache Ionescu*, cel cu „dărimarea zidurilor chinezești”, și cu *Bălarău*, care nu mai are nevoie să fie recomandat nimănui?

Evident: *jucăm cea din urmă cartă a existenței noastre*. Sîntem la o răspintie de prăpăstii și de liman.

Dacă starea de lucruri de astăzi continuă cu așezarea temeinică a Jidanilor la sate, de care mine să fim siguri că va fi greu să scăpăm; dacă comerțul și meseriile urmează a rămînea în minile acelorăși Jidani, cari au pus stăpînire pe orașe; dacă *industria mare* nu încetează a fi jidovească, profitînd

de legea de ocrotire a *industriiei naționale*, pentru a exploata consumatorii români, și îmbogățind numai pe producătorii jidani —, peste cîtva timp România nu va mai fi a Românilor.

Un lucru însă e văzut: această primejdie supra-nă, datorită „partidelor”, partidele nu o înțeleg, și nu sînt capabile să o înlăture. Căci, dacă ar fi înțeles, și ar fi fost în stare să i se opună, i s'ar fi opus, și noi nu am fi unde sîntem.

Alta e dar *calea mîntuirii*, pe care trebuie să pășim tot mai energic pe fiecare zi: a *mișcării naționaliste*. Altă scăpare nu poate fi decît mîntuirea noastră *prin noi înșine*, prin voința hotărîtă de a fi a *maselor conștiente* împotriva unei *minorități de paraziți*, care ne guvernează așapoda, prin „partide”.

Întocmai precum a fost o *necesitate istorică*, de a se pune capăt cîrmuirii seculare a *minorității privilegiate a boierilor*, tot astfel e nevoie astăzi de a înlătura *minoritatea parazită a politicianilor*, privilegiștii „cluburilor”, cari exploatează această nenorocită țară, din cauza regimului constituțional, în nepotrivire, până acuma, cu starea de cultură a poporului.

A-l face pe dînsul tot mai conștient de drepturile și de interesele lui, și a *crea puterea constituțională*, care ni lipsește, a *opinieii publice*, în lipsa căreia partidele vor continua să abuzeze de puterea lor, aceasta am zis că este cea d'întîi, și cea mai de căpetenie datorie a *represintanților mișcării naționaliste*, pentru triumful căreia luptăm.

Și numai biruința ei va fi salvarea noastră.

A. C. CRIZA.

Considerațiuni asupra ante-proiectului de modificare a alcătuirii Sinodului.

1. *Ideia falsă de la baza anteproiectului.* — 2. *Incoherența sa.* — 3. *Ne-canonicitatea sa.* — 4. *Eresia evidentă.* — 5. *Cum d-l Gîrbovicesanu nu apără ante-proiectul.* — 6. *Încălcarea drepturilor chiriarhale.* — 7. *Încălcarea drepturilor justiției eparhiale.*

1. Cîtină cineva ante-proiectul de modificare a compunerii Sinodului, de la început observă tendința de a împăca capra cu varza. S'ar voi și trecerea în stare de fapt a ideii autorului sau autorilor, și să se deie aparența că nu s'ar călca bazele ab-antiquo ale Bisericii.

Încercarea nu e izbutită și sare în ochi imediat ca păcătuiind chiar de la basă. Într'adevăr, știindu-se foarte bine că un Sinod ortodox nu poate fi decît Sinod arhieresc, se caută păstrarea formei cu eliminarea fondului. Să păstrează anume, într'o formă schimbată, Sinodul arhieresc actual, i se răpesc însă toate prerogativele și consecvențele bisericesti care decurg din faptul arhieriei.

În locul lui se instituie un așa-zis «înalt consiliu bisericesc». Zic «în locul lui», pentru că asupra «înaltului consiliu» se încarcă prerogativele răpîte de la Sinod. Așa că de fapt «înaltul consiliu» desliințează Sinodul; iar pretenția că Sinodul rămîne intact și că «înaltul consiliu» funcționează numai paralel, fără a jigni întru cîtva Sinodul, e numai o pretenție ipocrită, care vrea să ascundă realitatea.

Deci ideia falsă care stă la baza reformei e că temeliiile canonice ale Bisericii n'ar fi atinse, de oare ce Sinodul rămîne în picioare. Se uită însă că Sinodul, pentru a rămîne neatins, cum se pretinde, trebuie și să fie lăsat a funcționa ca «Sinod», ceea ce nu se vede în ante-proiect. Din contra, funcțiunile Sinodului se vîd fixate aiurea, înct nu putem zice că e canonică o idee

care lasă Sinodului numai numele, și i-l lasă, după cit se pare, numai pentru a acoperi spărtura ce se face în organizarea Bisericii.

2. Că Sinodul nu mai e lăsat ca Sinod, se vede din aceea că i se admit numai o parte din prerogativele de pînă acum. Deci întrebăm pe acel ce zic că nimic nu s'a schimbat: cum se poate pretinde asta cînd Sinodul e circumscris în atribuțiunile sale, cum n'a fost pînă acum? Ne aflăm, evident, în fața unei situații nouă, care nu se asemănă de loc cu cea veche.

a) Se lasă Sinodului anume a se putea pronunța în chestiuni dogmatice, rituale, în chestiuni privitoare la judecata arhierilor, în sfîrșit a păstra unitatea dogmatică și canonică în consensul celorlalte Biserici ortodoxe.

Chestiunile administrative, adică cele mai frecvente, cele care ating mai de aproape persoanele, sînt luate din mîna Sinodului și date «innaltului consiliu».

Tocmai aici se vede incoerența, așa că involuntar te întrebî: Fost-a-ŭ teologi cel ce a-ŭ lucrat ante-proiectul?

Într'adevăr, în alcătuirea Bisericii lucrul de căpetenie sînt dogmele. Canoanele și hotărîrile administrative trebuie să le aibă pe ele de basă acolo unde dogma are și vre-o parte practică.

Dacă acumă admîți unui Sinod că poate statua în ceia ce privește dogma, adică în ceia ce e mai important, eo ipso urmează că poate statua în cele mai mărunțele, cum sînt chestiunile administrative. Putînd legifera în ceia ce privește esența, cu altă mai mult urmează că poate legifera în ceia ce e numai derivat. De exemplu, fiind principiu fix că taina hirotoniei nu poate fi împărțită decît de arhieru, de la sine urmează că hotărîrea penală care s'ar pronunța în contra unui preot care ar li încălcat acest drept, va deriva din principiu.

Însă Sinodului i se recunoaște basa funcționării, fără a i se recunoaște urmările, ceia ce de fapt echivalează cu o suprimare. Îi e îngăduit să se pronunțe asupra celor mai mari ale legii, nu i se îngăduie cele mai mici, care se trec în atribuțiile «innaltului consiliu».

Aceasta însă e o evidentă incoerență. Căci, dacă Sinodul e Sinod și autoritatea supremă bisețicească, cum i se zice, cum se poate să i se ia o parte din autoritatea sa? Poate el statua în materie de dogmă, cu altă mai mult în materie administrativă.

Iată deci o probă că Sinodului i se dă numai decorul, și nu realitatea; o aparență de ortodoxie, ascunzînd însă ideii străine. Aceasta e, fără îndoială, lipsă de consecvență, e confușiune, și de aceea ne întrebăm dacă teologi a-ŭ fost cei ce au lucrat anteproiectul.

Însă nu aceasta e singura incoerență.

b) Astfel se admite Sinodului pronunțarea în judecata arhierilor, nu i se admite însă judecarea membrilor mireni al «innaltului consiliu», de unde — după toată consecvența —, ar urmă că membrii mireni înseamnă mai mult decît un arhieru. Ba ce mai încoace încolo: asta n'o admitea nici legea d-lui Vlădescu, care îngăduia Sinodului să judece numai forma, și nu fondul — alt lucru incoherent și acesta!

Și nu putem să nu exclamăm și aici: Sinodul statuează în materie de dogmă și nu statuează în materie de judecată!?!

Altă incoerență:

c) Ante-proiectul spune precis că Sinodul arhieresc va păstra legătura dogmatică și canonică cu celelalte Biserici ortodoxe. Totuși ante-proiectul calcă canoanele în mod limpede ca ziua. Deci ce să facă Sinodul arhieresc, care e dator să păstreze legătura canonică? Cînd însuși Statul îi recunoaște acest rol, în mod firesc urmează că Sinodul arhieresc trebuie să «furisească «innaltului consiliu», și astfel să-i nege existența, pentru că această existență rupe unitatea canonică, iar Sinodului arhieresc i se recunoaște datoria de a privighia la păstrarea acestei unități.

Deci iată lucruri care decurg din însuși ante-proiectul, așa-că incoherența de această dată e cu lustru.

3. Necanonicitatea nici n'ar mai trebui discutată. atît e de evidentă. Dar, de oare ce sînt unii cari au interesul de a induce în eroare pe cei ce nu știu, trebuie să ne răfuim aici cu o chestie asupra căreia se speculează.

Se zice anume; Ați mai luat preoții parte la sinoade; de ce deci n'ar putea lua și acum?

Se înțelege că atîta ajunge pentru ca acel ce nu știe să se creadă convins. Chestiunea însă nu se încheie cu atîta, ci trebuie să se spună și în ce sens acei preoți au luat parte la Sinoade. Și aici nu se va putea dovedi că au avut același rol ca și arhieriei. Se va vădi, din contra, că numai arhieriei au avut dreptul de vot, așa că rolul care se voiește a se da azi preoților în Sinod, nu se potrivește de loc cu acel pe care l-au avut în Biserica veche.

Chiar în Biserica rusească actuală, fiind conștiință de acest lucru, s'au admis în marele consiliu, care urmă să se convoace, și preoți și laici; dar s'a rezervat numai episcopilor dreptul de a decide.

Cineva poate discuta aici de e rău sau bine să fie așa. Pe noi însă nu ne interesează asta, ci a stabili care e legislația bisericească. Ei bine, după această legislație nici vorbă nu e de dreptul preoților în Sinod.

Noi am vorbit de poziția pe care o aveau preoții în Sinod, și am văzut-o deosebită de a episcopilor. Totuși, chiar de n'ar fi deosebită, nu s'ar putea trage de aici nicio concluzie în favorul reformelor de azi. Pentru că nu e vorba de casurile petrecute ici și colo, ci cum sună canonul care prescrie alcătuirea Sinodului. Ei bine, canoanele nu spun decît că episcopii sa se adune în Sinod de două ori pe an, adică așa cum face până acum Sinodul nostru, — iar de preoți nici pomeneală.

Așa că existența preoților în Sinod e, mai presus de orice îndoială, necanonică.

Dar, ar putea opune cineva: Apoi în reforma actuală preoții nu intră în Sinod, ci în «înaltul consiliu bisericesc». Un asemenea răspuns ar însemna numai o jucărie cu vorbele, căci calitatea de Sinod n'o dă numele, ci atribuțiile și funcționarea lui. De oare ce însă «înaltul consiliu» va funcționa pe baza atribuțiilor răpîte de la Sinod, evident e că preoții vor avea atribuții sinodale și rol decisiv, lucru pe care nu l-au avut în Biserica veche, lucru străin de legislația bisericească, și deci necanonic.

Apoi, dacă este așa, pe ce basă spune d-l Girboviceanu în interviewul din «Minerva» (24 Ianuar a. c.) că «la alcătuirea proiectului de lege s'au avut în vedere canoanele bisericești și tradiția Bisericii noastre», că «totul a fost alcătuit ținîndu-se seamă de canoanele bisericești»? De care canoane, d-le Girboviceanu? Nu s'ar putea să ni le indicați și nouă?

4. Am văzut că Sinodul nu se poate pronunța decît în unele chestii bisericești, altele rămînd rezervate înaltului consiliu.

Acum, dacă Sinodul, ca autoritate supremă, nu se poate pronunța în toate chestiile, ci în unele numai în unire cu ceilalți membri mireni, urmează că membrii mireni adaugă prin prezența lor ceva pe care arhieriei singuri nu l-ar avea. Cu alte cuvinte, arhieria devine dependentă de preoție, pe cînd, după dogmă, arhieria conține în sine toată plenitudinea puterilor bisericești, și supt niciun cuvînt nu se poate admite că vre-o parte a imputernicirii sale vine de aiurea. Ar fi absurd să fie așa, din momentul ce hirotonia vine prin arhierie care e și izvorul tuturor puterilor bisericești, și nu se poate concepe nimica în care el ar fi mărgenit de alte elemente bisericești.

Lucrul acesta însă e calcat de «înaltul consiliu» care nu lasă pe arhieriei să se pronunțe în unele chestii decît cu unii membri mireni. Dar aceasta înseamnă o mărgenire a caracterului dogmatic dintre trepte sau ștergerea acestui caracter, ceea ce e evidentă erezie.

Astfel proiectul, așa cum e alcătuit, e de o necanonicitate și eresie probată. O lege eretică într-o Biserică ortodoxă e lucru de mirare, și totuși așa e. De negat nu se poate nega: însuși Melchisedec declară Sinodul, bine înțeles în forma episcopală, «articolul dogmatic»¹, de unde urmează că schimbarea acestui caracter lovește în dogmă.

5. D. Gîrboviceanu privește «Iunaltul Consiliu Bisericesc» ca un adu-ător de pace în Biserică, cael, zice d-sa: «Azi cea mai mare parte din preoții noștri de mir nu ieau de loc parte la hotărârile ce privesc de aproape Biserica și pe ei. De aici se nasc nemulțămîni și invidii, ce u'ar trebui niciodată să incolțească în mijlocul slujitorilor lui Dumnezeu, a căror viață trebuie să fie pildă tuturor drept-credincioșilor.»

Bun! Dar, dacă așa vede d. Gîrboviceanu, trebuie să tragă de aici toate consecințele și să fie mai consecvent: ceia ce cred însă că nu va voi.

E vorba de satisfacerea nemulțămîrilor preoților și de liniștirea invidiilor. În această chestie însă nu intra numai cea a Sinodului, ci și aceia a dreptului: la ierarhia superioară. Acest drept, după cum știm, nu-l au decît necăsătoriiți. Deci, după aceeași rațiune, ar trebui să se admită și celor căsătoriiți dreptul la episcopii. De oare ce aceasta e numai o chestie canonică, fără a fi și pun t de dogmă, cum stă cazul cu intrarea preoților în Sinod urmează că mult mai ușor se poate îndeplini.

Deci de ce d-l Gîrboviceanu nu iese asupra sa reformarea și a acestui punct, pentru a stîmpăra «invidiile»?

De ar fi după cite ar dori unul și altul, nu știu zău unde am ajunge cu reformele: Preoții doresc căsătoria a doua; nu gîndește d. Gîrboviceanu la vre-o reformă și a acestei chestii?

Ba încă, dacă e vorba ca preoții să se pronunțe asupra chestiilor care-i privesc, ne-am întreba: De ce nu s'ar pronunța asupra chestiilor de la Casa Bisericii la care preoții ar avea un drept ne contestat? Doar în materie sinodală cel puțin stau asupra preoților și decid niște oameni cu hirotonie superioară, în conformitate cu toate regulile, pe cînd la Casa bisericii sint conduși numai de surtucari!

Deci, pentru a stîmpăra «invidiile», u'ar fi bine de instituit un consiliu de preoți și pe lângă Casa Bisericii, cam în sensul cum vorbește P. S. Arhiepiscopul Calist Botoșăneanu, în «Epoca» (27 Ianuar trecut)?

Aceasta e consecvența recomandărilor pe care d. Gîrboviceanu le face ante-proiectului.

După toate acestea, văzînd că ante-proiectul e anticanonic și eretic, ne întrebăm: Ce vor face Episcopii? Ei au datoria de a privighia asupra unității dogmatice, canonice și disciplinare. Pe lângă aceasta la hirotonie făgăduiesc solemn în fața lui Dumnezeu că vor urmă canoanelor.

În cazul de față însă li se pre-intă și chestia păstrării unității și a tinerii băgîmintului solemn de la hirotonie.

Deci pentru dinși și o chestie de conștiință a se opune din toate puterile, și nimeua nu-l poate osîndi pentru aceasta, căci se afla în deplin exercițiu al atribuțiilor lor de păstori ai integrității așezămîntului ortodox.

Nu vor da urmare jurămintului, vor fi spurjuri în fața lui Dumnezeu, li se va zice că au mințit Duhului Sfînt, cum Apostolul Petru a zis lui Anania cel din Faptele Apostolilor.

Acuma, dacă «Iunaltul Consiliu» e sau nu ortodox și canonic, aparține să decidă singurei autorități competente pentru asta Sinodul arhieresc. Și, dacă Sinodul va decide, cum e sigur, că e eretic și anticanonic, ce se va face înaintea unei atari declarații sinodale? Statul n'o poate declara nulă și nea-

¹ «Studiu despre ierarhia și instituția sinodală», București 1883, p. 38.

venită, pentru că nu e de competența lui de a judeca în astfel de materii, și, al doilea, recunoaște Sinodului dreptul de a statua în astfel de chestii.

Iată lanțul de chestii pe care îl aduce cu sine anteproiectul cel plin de incoerențe și inovații. Incurcăturile se ivesc la fiecare pas.

Și la d. Gîrboviceanu aceasta se cheamă: alcătuire la care s'a ținut seamă de canoanele bisericești!

6. Și la toate acestea se mai poate adăuga încă un punct.

Preoții nu pot funcționa decît în propria lor eparhie. Caterisirea îi așteaptă cînd se vor apuca să lucreze ceva bisericesc în alta eparhie, fără favoarea Chiriarhului locului. Se știe că congresul secției cultului de la Expoziția din 1906 a fost atacat în Sinod tocmai pe această temă.

Ei bine, anteproiectul pune pe preoți să funcționeze în București, chiar pe cei din alte eparhii. Cu ce drept, întrebăm noi? Prerogativele Chiriarhului nu se pot atinge cu niciun chip, fiindcă ele derivă din canoane. Deci cum să funcționeze preoții în eparhia lui? Și ce se va face dacă el nu li va da voie?

Așa că, unde te întorci, nu dai decît de incurcătură, probă de cit de puțin a fost studiat proiectul cu care se vine.

7. Iar, ca încheiere, mai putem adăuga că scoaterea mirenilor membri ai «Inocentului Consiliu» de supt judecata autorității diecesane, e alt punct necanonic.

Poate d. Gîrboviceanu ni va dovedi în ce fel canoanele nu s'au călcat.

FILAXON VOLBURĂ.

CE TREBUIE SĂ ȘTIE URMAȘII NOȘTRI.

Ziua de 24 Ianuar 1909 s'a serbătorit și în Galați, nu ca în toți anii, ci ca o zi mare, de mare serbătoare. Totuși, nu în așa fel, cum după cuviință și dreptate se cădea să fie serbătorită împlinirea a cinzeci de ani, de cînd s'au unit cele două țeri surori — Moldova și Muntenia —, oropsite și jefuite de străinii dușman, ajutați mai cu deosebire de mulți trădători și înstrăinați, ieșiți chiar din sinul neamului românesc.

Multă lume s'a adunat. Bătrîni, tineri, femei și copii, nu numai îmbrăcați cu haină de paradă, ci și cu dragostea în inimă și cu cugetul curat în sufletul lor.

Veniau, «trup și suflet» — cum zice Românul —, să serbătorească faptele marelui și neuitatului lor Domnitor, «Cuza-Vodă», care, «ajutat de sfințicilor lui — pe cari a știut să și-I aleagă —, a realizat în faptă (nu în vorbă de paradă cum se obișnuiește de unii) cea mai mare aspirație a Românilor despărțiți: «Unirea».

Și apoi, în Galați, era firesc lucru această spontană adunare, ca o pioasă manifestație în amintirea neuitatului Domn Cuza, căci el e considerat ca fiu al Galaților, unde și azi se văd casele părinților săi.

Pentru că orașul Galații are o populație poliglotă — o adunătură împetrită — s'a observat că pe nicio figură, nu se vedea acea expresie de vie și sinceră manifestare de dragoste și recunoștință ca pe fețele plugarilor mahalagii.

Și de ce? — pentru că numai în aceștia se păstrează simțul de adevărata recunoștință către Cuza-Vodă, acela care li-a dat pămînt!

Toată lumea se aştepta — şi cu drept cuvânt — să audă cuvântări, în care să se pomenească şi să se preamărească, după cuviinţă şi dreptate, numele şi faptele aceluia mare cirmuitor, şi ale sfinţilor lui.

S'a răspindit însă vorba în public, — şoptindu-se la ureche —, că este interzis — de ce? — a se pomeni numele lui Cuza, în vre-un discurs oficial. De către cine? nu se ştie, nu s'a putut afla.

N'am crezut în această versiune. Simţul de demnitate omenească se refuză la ideea posibilităţii unei asemenea ingratitude. Raţiunea omului teafăr la minte impune să pronunţi neapărat numele aceluia sau acelora, ale căror fapte le serbătoreşti.

Cum? Cînd astăzi se vorbeşte de nişte fapte mari — ca Unirea Principatelor — să nu se pronunţe numele lui Cuza, al celui care a săvîrşit-o: ar fi întocmai ca şi cînd ai vorbi despre Regat şi Independenţa României de azi fără să pronunţi numele M. S. Regelui Carol I-îu, supt care s'a u realizat!

Cuza-Vodă a pus temelie României de azi. El a început clădirea naţionalităţii politice româneşti prin fapte, nu prin vorbe de laude; el a fost acela care a intrat în sine munca titanică şi jertfele înaintaşilor săi; el a fost acela care, cu sacrificiul persoanei sale, a ridicat şi înrădăcinat pentru vecie steagul dreptăţii şi al Unirii tuturor Romînilor; el va fi pe veci pomenit de glasul oricărui Român drept şi curat la minte, chiar de-ar fi cele mai mari personi ale celor linguşitori.

Am intrat în Catedrala Episcopală. Nu mai încăpea lumea îngrămădită; acolo, în faţa altarului, s'a adunat reprezentanţii tuturor autorităţilor militare şi civile, ai şcolilor, ai diferitelor societăţi, cu drapelurile împodobite, carora li s'a făcut deosebita cinste să fie puse alături de falnicele drapele militare.

P. S. S. Episcopul Pimen, încunjurat de clerul bisericesc în sobor, după săvîrşirea sîntei rugăciuni, care s'a făcut cu multă evlavie, a ţinut un frumos discurs potrivit ocaziei; dar numele lui Cuza-Vodă nu a fost pronunţat.

P. S. S. nu a fost independent, ca în alte ocazii.

S'a ţinut o cuvîntare şi în faţa trupelor, care se află înşirate înaintea bisericii: nici aici n'a fost pronunţat acel nume de: Cuza.

Şi aici o decepţie!

Abia atunci am început să bănuiesc că era ceva adevărat în şoaptele ce se auziau.

Trist precedent!

Mîhnit pînă în fundul sufletului, m'am retras, stînd la o parte, nerăbdător să văd ceia ce va mai urma.

Nu aş mai dori să aud ceia ce am auzit vorbindu-se de lume, în intimitatea grupărilor.

La ieşirea din Biserică, s'a format procesia ce urmă să străbată diferite străzi ale oraşului. Ordinea a fost următoare: elevii şcolilor, cu muzica militară în frunte; apoi delegaţiile diferitelor societăţi, cu drapelurile lor, urmate de toţi reprezentanţii oficiali ai autorităţilor militare şi civile în frunte cu P. S. S. Episcopul Pimen, asistat de prefectul judeţului şi de d. general Constantinescu; după aceştia, urmau militarii.

Privești această amintire una din datinele neamului românesc la asemenea sărbători.

Culmea decepției tuturor a fost însă la pornire. Această procesie, în loc ca să meargă la biserică, să ia direcția în spre Strada Portului, unde este înălțat bustul marelui Domn Cuza-Vodă, în fața unei școli care-l poartă numele; în loc ca acolo să fi mers întregul alaiu al poporului, care să aibă satisfacția măcar de a vedea cu ochii chipul celui al cărui nume urechea lor nu l-a auzit pronunțându-se de oficialii zilei, acel alaiu a pornit la Parcul Municipal: un loc de distracție al orașului.

În acest parc e așezat bustul marelui Român Mihail Kogălniceanu.

Aici, în fața acestui bust, al lui Kogălniceanu, s'a ținut iarăși o cuvîntare, de d. Petrovic, primarul orașului. S'a vorbit mult și frumos. De multe și de toate. Toată cuvîntarea nu a fost decît o biografie a lui Kogălniceanu și descrierea marelor fapte și jertfe săvîrșite de acesta.

Numele lui Cuza-Vodă, care trebuia pomenit în fruntea tuturor sfetnicilor săi, nu s'a pronunțat, așa cum dreptatea și cuviința cere. Slab e fost decît efectul pe care discursul l-a produs asupra publicului auditor. S'a observat foarte bine că vorbitorul cu o deosebită grijă a căutat ca numele făptuitorului Unirii să-l pronunțe numai odată, și cu o vădită jenă — cu jumătate de gură, — și fără de niciun gest care să manifeste entuziasmul ce trebuia să-l arate Primarul Galațenilor, cînd vorbea de concetățeanul lor și de Domnitorul țerilor pe care le-a unit.

L-a rostit — cum zice Românul — în trecut, ca și cînd Cuza-Vodă ar fi fost o personalitate cu totul secundară în istoria Unirii Principatelor, pe care o sărbătoriam cu toții la 24 Ianuar.

Se vede că și aici — unde trebuia absolută independență — s'a simțit efectul dorit (nu se știe de cine); șaptele răspîndite au fost confirmate prin fapte; acel scump nume de «Cuza», n'a fost rostit cum se cuvenia, pentru ca faptele și jertfele lui Cuza să nu fie spuse, să nu fie improprietate în memoria tineretului, care nerăbdător aștepta să-l audă, tocmă din gura acelora cari au vorbit. E regretabil.

Fără voie, mulți își vor fi amintit de cuvintele lui Eminescu, despre unii vorbitori: «Nu slăvindu-te pe tine, lustruindu-se pe ei». Și așa a fost!

Pe fețele tuturor ce ascultați, se vedea bine expresia unei nemulțămiri sufletești. Cu toții pare că așteptau să li se vorbească despre acela care era în inima și cugetul lor: despre Cuza-Vodă, despre copilul Galaților, despre acela care li stăpînea mintea.

Dar iată că se urcă la tribună un Român de înimă, d. colonel Dimitrie Cocorescu, în plină uniformă. Din primul moment, cînd l-a văzut urcat sus la tribună, în figura lui ai cetit, și inima ți-a spus, că acesta e omul care are să rupă vălul oficial, ce unii s'au încercat a pune peste marile jertfe săvîrșite de Cuza-Vodă pentru neamul românesc. Și l-a rupt, l-a zdrențuit.

D. colonel Cocorăscu, prin cuvîntarea sa, a satisfăcut cu prisosință dorința publicului, și a dres fapta rușinoasă ce se săvîrșise la o așa de mare

și importanță serbătorire. A salvat pe oficialii puși în grea situație, a umilit pe răutăcioșii pătimași, cari nici în fața altarului amintirii morților nu se îndreaptă, a dat un exemplu frumos, de ce vrea să zică simțul de independență de sine, cînd e vorba de patriotism și de datoria de recunoștință către memoria binefăcătorilor neamului românesc. Din cuvîntarea d-lui colonel Cocorăscu, cu adevărat că tinerimea a avut ce învăța.

Îmi e greu să reproduc întocmai cuvîntarea d-lui colonel Cocorăscu, mai cu seamă a descrie impresia produsă asupra publicului ce-l asculta. Destul cred că e cînd afirm că multă lume a plîns, și chiar din ochii multor oficiali au picat lacrimi.

Și, ca la orice sărbătorire dela noi, după partea tragică, a urmat și o parte amuzantă, cînd oficialii vorbitori au felicitat pe d-l colonel Cocorăscu, pipîindu-l la mîni să vadă dacă nu s'a ars scoțîndu-l castanele din foc! Vorbele colonelului au zguduit simțirile nerecunoșcătorilor; i-au adus la adevăratele sentimente românești; i-au ajutat să gonească lașitatea din sufletul lor. Și, vădit căiți de micimea în care (poate a fost siliți) au trebuit să se arăte, și-au ușurat conștiința.

Partea cea mai mișcătoare (căci era cea mai adevărată, care trebuia spusă tineretului de toți oficialii zilei) din cuvîntarea Colonelului Cocorăscu a fost cînd, descoperindu-și capul, s'a adresat tineretului, care parcă îl sorbia cu ochii, privindu-l și ascultîndu-l gîslul sincer, și li-a zis: «Mă adresez vouă, tineretului. Noi vom muri, voi rămîneți. Vă lăsăm un Regat așa cum ni l-au lăsat moștenire părinții noștri, liber, neatîrnat și tare. Căutați să-l păstrați. «Să-l apărați, și să-l măriți hotarele; căci adevăratele hotare ale neamului românesc nu sînt Carpații și Dunărea, ci altele. Noi vom muri într'un Regat, voi să muriți într'un Imperiu Românesc, etc.»

Efectul acestor vorbe e lesne de închipuit. Tineretul, rămas pentru moment parcă pe gînduri, d- ceia ce li se lăsa în seama lor, a izbucnit într'un frenetic «Ura», care părea a nu se mai sfîrși.

S'a deschis drum printre publicul îngrămădit, și s'a pornit, cu musica militară în frunte, de la acel faimos parc al orașului drept spre Strada Porțului, la bustul lui Cuza-Vodă, cel iubit.

Aici s'au ținut discursuri, dar nu oficiale, ci adevărat naționale — curat românești —; s'a spus publicului numeros ce i-a urmat, și celui care aștepta, de prin alte mahalaje, tot ce simțiau cei buni în inima lor de Romîni. Acolo memoria lui Cuza-Vodă a fost satisfăcută de ofensa oficialității, care s'a încercat a-l șterge din amintire, la o zi așa de mare de sărbătoare națională!

Ceia ce s'a petrecut oficial la Galați, s'a petrecut și în alte părți ale țerii. La toate discursurile ce s'au ținut oficial, cu ocazia sărbătoririi zilei de 24 Ianuar 1909 — ziua Unirii — ni spun dările de seamă de prin jurnale, numele lui Cuza-Vodă nu s'a pronunțat. Un precedent, care poate da naștere la consecințe neplăcute. Unii a zis «acelui», care a făcut cutare lucru; alții au zis: «acelui» care a fost, etc.

Dar să ne întrebăm, ca oameni cu mintea sănătoasă: oare «acela» nu a avut niciun nume? Cum? El a trăit, a lucrat, a sacrificat tot ce era al său,

pentru noi, și noi nu-l știm cum se numește? Dară da, — și nu se poate altfel — atunci pentru ce a fost oprită pronunțarea numelui de Cuza? Fost-a el un trădător al neamului românesc? Vre-uu criminal? Vre-uu proscris? Când? De cine? Și pentru ce?

Să ni spună adevărul lămurit, să știe lumea românească; să nu ni se ascundă dacă a făcut cu adevărat o faptă infamantă. Ca Românul să nu se solidarizeze cu un vinovat!

Dacă nu este nimica adevărat, din toate acestea, atunci de ce tocmai oficialii dau un așa de urit și trist exemplu? Nu se gîndesc oare că prin așa precedente, tocmai ei, oficialii, cad în marele păcat de-a fi răi educatorii ai generației care-i urmează? Cum cred ei, că prin așa procedări vor pregăti serios pe viitorii cetățeni — tinereții — ca să devie buni patrioți romîni? Dar oare străinii cum vor aprecia pe oficialii din regatul României? Căci îngrații rămîn tot îngrații, oricine ar fi ei și oriunde ar locui pe pămînt.

Să o repare această greșală, cit mai îngrabă, și nu prin vorbe de paradă, ci prin fapte. Să nu uite că și pe urma lor, ca și pe a oricărui muritor, nu rămîne decît un nume, pe care trebuie să-l spele de păcate cit mai trăiesc, căci odată duși, ponegriți rămîne, și nimeni nu-l va cruța. M. D. I.

Serbările de la 24 Ianuar în Centrele României.

Focșani. Prin stăruința, exemplară a d-șoarei învățătoare Elena Iliescu din comuna Domnești, ziua de 24 Ianuar a fost serbătorită cum nu s'a mai văzut prin părțile acestea. De zeci de ani de cînd avem școală în această comună serbarea Unirii Principatelor a fost cea d'întăiu mare serbare populară ce a fost dat să fie văzută de sătenii de aici. — I. H.

Moiești. Și în orașul nostru s'a serbătorit cu demnitate și entusiasm aniversarea a cînzei de ani de la îndeplinirea Unirii Principatelor. În ziua de 24 Ianuar întregul oraș a fost în serbătoare. Străzile aveau aspectul înviorător pe care-l dau drapelele, tricolorul în filfîre. De dimineață s'a întrunit autoritățile, invitații și publicul în biserica Sf. Ioan la Te-Deum, după care a urmat o frumoasă paradă militară.

Din inițiativa directorilor Liceului și Școlii comerciale au urmat apoi două serbări, pentru ca să poată lua parte cit mai multă lume. Serbarea de ziua a fost în sala Teatrului Cooperativa, la 3 oare, și a decurs după un bogat program de recitări ocazionale, danțuri naționale și bucăți de muzică națională, executate de corurile și fanfara Liceului, conduse de d-nii maieștri Oprea Stănescu și V. Soloveanu.

Evenimentele de la 1859, precum și Domnia lui Cuza-Vodă, au fost mișcător și măiestrit comemorate de către d. profesor Constantin Georgescu, care, între altele din conferința d-sale, a arătat și foloasele Unirii în viitor, ale Unirii întemeiate pe dreptate pentru toți.

Serbarea de seară a fost în aceeași sală, la oarele 8 și jumătate, și a decurs după același program, cu deosebire că, în locul conferinței, elevii

aă jucat o piesă într'un act. intitulată, «Cuza-Vodă» și s'a înfățișat tabloul alegoric «România și frații subjugăți». Ambele au produs o impresie deosebită și au răspândit în sufletele celor de față multă însulețire. Serbarea s'a sfârșit cu «Marșul lui Cuza-Vodă», cîntat de fanfara Liceului.

În aceeași zi a fost și o serbare la casa ma Reg. 32, din inițiativa căpitanului Condeescu. D. locotenent Malamuceanu a vorbit călduros despre «Unirea Principatelor», iar vrednicii soldați au jucat, în fața unei asistențe numeroase, piesa «Cuza-Vodă». — CORESP.

Severin. Dintr'un sat:

În această comună, serbarea aniversării a 50 de ani de la Unire și de la alegerea marelui Domn Cuza, a fost la înălțimea ei de «serbătoare națională».

Mulțămirea muncii și dragostii de neam a învățătorilor locali, organizarea acestei serbări și numărul mare de săteni ce au luat parte au întrecut orice așteptări.

Și serviciul divin și serbarea școlară s'au făcut într'unul din localurile de școală, care era frumos decorat cu tablouri istorice, tricolor și pături țerânești. După serviciul religios, ascultat cu multă evlavie, școlarii au executat un program bine întocmit. Două cuvîntări rostite cu multă căldură de învățători au arătat cum s'a făcut marele act al Unirii și alegerea Domnitorului Cuza, și foloasele pentru popor. O piesă alegorică a fost executată de școlari și școlărițe, închipuind pe cele două surori îndemnate de ingerul lui Dumnezeu să se uni; recitări și coruri patriotice au fost bine interpretate.

Serbarea s'a încheiat cu Hora Unirii cîntată de școlari și jucată de toți cei de față. — S. B.

DIN CENTRELE ROMÂNIEI.

București. S'a mărturisit în plin Parlament că se practică corupția electorală pe o scară întinsă. Pușinii cari au dreptul de vot îl întrebuințează făcînd comerț cu dinșul. S'au citat cazuri anumite, dar n'a fost greu să se vadă că interpelarea venia din năzazul produs de o anumită alegere, al cărui rezultat are însă și o altă explicare. S'a vorbit și de «comercializarea numelor unor mandatarî romiui».

D. Ministru de justiție, temîndu-se de oarecare urmări neplăcute pentru partidul d-sale, a cerut ca «Parlamentul să aibă dreptul să vadă dacă s'a întrebuințat, sau nu, corupția, și el să fie suveran». Firește: vor îndrăzni mulți să arunce piatra?

A vorbit și tachistul Păltineanu de corupția electorală, iar d. Fleva a repetat vechiul clișeu, pe care i-l cunoaștem de mult: Oculă a mîncat capul d-lui Sturdza. Altceva nu mai știe decît aceasta și laudele pe care și le adresează singur.

În sfîrșit, asupra «corupției electorale», fiecare a avut ceva de spus din bogata experiență personală.

* Era vorba odată — de mult de tot! — pe aici de o «campanie de meeinguri naționale» — care să spuie «țeril întregi» nu mai știu ce, cu privire la Austro-Ungaria și la purtarea ei față de noi. Au urlat pe atunci gazetele, «Adivor», mai ales. «Campanie de revendicări naționale», «boicot general» — a mai rămas ceva azi? S'a făcut ceva? Nimic. Și știți pentru ce? Pentru că

acea era o mişcare politică, pornită din preajma partidului conservator-democrat, care voia să profite de o împrejurare norocoasă, spre a strage partizanî. Altfel, pentru ce ar fi urlat atîta «Adivor»? — N'au izbutit. Atmosfera salii şi caracteristicele apostrofări şi intreruperi de la meetingul din 30 Novembre trecut i-au pus pe adevărata cale a sentimentului marelui public. Dar aceasta nu li-a convenit de loc.

Botoşani. În ziua de 2 Februar, a fost în aula Liceului «Laurian», o şezătoare literară şi musicală, dată de societatea culturală a elevilor: «Mihail Eminescu». Această şezătoare s'a deschis cu Imnul Regal cîntat de cor. Apoi a vorbit d. D. Cozmoc, profesor şi preşedinte de onoare al societăţii, despre scopul acestei societăţi. Vin apoi fraţii Manea, cari au cîntat «Reveries» de locotenentul Băcaloglu, unul din vioară şi celalalt din orgă. Urmează conferinţa «Dreptul nostru», ținută de elevul Diaconescu din clasa a VIII-a, care a fost criticată de elevul A. Etsberger (? N.R.) din aceiaşi clasă. Apoi elevul N. Mitoşeriu din clasa a VII-a a spus monologul «Poet şi vis». Fraţii Manea cîntă apoi «Amintiri Patriotice» de Căulea. Şezătoarea se încheie cu «Marşul cîntăreşilor», cîntat de cor.

Toată lumea a părăsit apoi sala mulţamită de felul cum se lucra la această societate. — C. G. D.

Toate notiţele neîscălitte sînt de N. Iorga.

I. DIN ŢARĂ.

Chestia ţerănească.

Prin mijlocirea Casei rurale, însoşia Domneştii, aparţinînd societăţii de asigurare «Dacia», va fi împărţită în loturi locuitorilor. — I. H.

Evreii noştri.

E bine să se ştie că medalia comemorativă a Unirii Principatelor o bate Evreul Şaraga din Iaşi.

Romîni, păziţi-vă!

* Speram că cele spuse în «Adivor» despre indemnul pe care prefectul de Tulcea l-a dat rabinului şi mulţimii de a ţinea predică în tolosul candidaţilor săi la comună e o minciună.

Şi totuşi «Adivor» are de sigur mărturia rabinului însuşi.

Partidele noastre.

Pentru a se înlătura orice zvonuri şi a se feri lumea de orice neînţelegeri, punem formal întrebarea dacă ceia ce se spune de adversarii d-lui Marin Theodorian, redactorul „Vestitorului”, că d-sa e catolic, este ori nu adevărat?

* Un număr de deputaţi, cu d. Iarca în frunte, cer să se voteze recunoaşterile pe liste de 25 de persoane.

* D. Fleva a declarat că e contra votului universal, fiindcă nici el n'ar putea opri tirania politicianilor, pe cari d-sa i-a numit, cu o expresie imprumutată d-lui A. C. Cuza, «ai noştri».

Ştie d. Fleva alt mijloc? Şi, dacă-l ştie, cu pleava tachistă o să-l aplice?

* Interpelare a deputatului Fleva cu privire la administraţia din Muscel, care de sigur că nu e ingerească.

De la d. I. Brătianu obişnuitul răspuns spiritual, care evită greutăţile şi cuprinde dibace lovituri strecurate adversarului.

Și Musceleni ?

Vor patini și mai departe. Supt d. Brătianu și — dacă va fi să fie — supt d. Fleva.

* D. V. Stoicăneșu începe a publica la Pitești *Liga satelor*; în primul-articol al acestei foi, frumos scris și însuflețit de cele mai bune sentimente, se făgăduiește lupta împotriva politicianismului, a relei administrații și sitinții pentru a învia Colegiul al III-lea.

Acest-a le dorim și noi, și deci am dori izbîndă noului luptător pentru democrație națională.

...Dar la sfîrșitul fîii d-sa se desvelește tachist curat !

Felurile.

Tot mai bine se lămurește trădarea militară din 11 Februar 1866. Acum d. V. Brănescu, fiul colonelului C. Brănescu, vorbește prin «Evenimentul» din Iași. C. Brănescu refuzase slujba oferită de trădătorii, «ari», scria el, «aș pătat epoletul, trădător și spargînd în toată noaptea ușile de la iatacul Domnitorului».

* A murit foarte bătrînuțul G. Iuza, g_n rele lui Bariș. Om bogat odată, se ruinase și fusese bun lucrător să ajungă casierul Academiei Române. De mult timp, era cu totul prăpădit de bătrîneț, și era o jale să-l vezi suferințele.

* A murit d-na Eliza Filipescu, fiica a lui Vodă-Știrbei.

III. TERII STRĂINE.

Turcia. În cuvîntarea sa de intrare în funcție Hilmi-Pașa a „accentuat” unitatea poporului otoman, a făgăduit o atîtudine „hotărîtă și vrednică” față de alte State, a declarat că nu „va suferi să se calce drepturile turcești”, a pus în vedere muncă pentru „reorganizarea internă a marii și nobilei patrii”, careia, dacă ar fi avut libertatea, de mult i s’ar fi recunoscut „un loc de onoare între națiunile civilizate”.

Frumos, foarte frumos! Mult mai bine Mar-de-Vizir decît Micii-Viziri aș patriei noastre!

Pentru Fondul Guza-Vodă.

S’au mai trimis din partea :

S. N., București, 10 lei.

Elevii școlii superioare de comerț din Craiova, 14 lei, 65 de bani.

Preotul Florea Drăghici, comuna Princiștea Ferdinand, 3 lei.

Din Ciulnița : Ionel Popescu, 1 leu.

Din Leordeni : Preotul I. Adrian Sachelarie 1 leu, C. Popescu 1 leu, C. I. Diaconescu 50 bani, Constantin Petro, 2 lei, D. Ghindaru 50 bani, N. Mihăileanu 50 bani, I. Pisoschi 50 bani, Tudose Ionescu, Stroiești (Argeș) 50 bani.

Domnești (Putna) : d-șoara Marie Pătrășcan 50 bani, d-șoara El. Iliescu 1 leu. Școlarii clasei I-a și II-a 1 leu 5 bani.

Restaurantul studentesc Akärfeld :

Tr. Țino 2 lei, Nicolaș Petrescu 2 lei, I. Calmuschi 2 lei, Gh. Vasilescu 2 lei, Gogu Ștefănescu 2 lei, Th. Angheluță 2 lei, St. Baroncea 2 lei, Virgil Comarulescu 2 lei, Spiridon Georgescu 2 lei, I. Buznea 1 leu, M. Alexandrescu 1 leu, I. G. Ioan 1 leu, Const. Iordanescu 1 leu, P. Roșeanu 1 leu, Horia Procopiu 1 leu, N. Colfescu-Vlașca 1 leu, Sever Bobeș 1 leu, Nicolae Anastasiu 1 leu, Bogdan Maior 1 leu, N. B. M. 1 leu, I. M. 1 leu, Octav Lascar 1 leu, Din Procopiu 3 lei, Schmetau 2 lei, Nicolae Angheluță 1 leu, Eugen Cocuță 1 leu, M. Măicănescu 1 leu, Ulieru 1 leu, Davidescu 2 lei, d-na și d-l Akärfeld 5 lei, Băltărescu 1 leu, Grăia Păunescu 1 leu, Nicolae Nicolae 1 leu, Petre Mitulescu 1 leu, Const. Lepure 1 leu, Const. Stoicescu 1 leu. — Total. lei 2.017.25.